

Una valoració del -PERI-

Els qui de molts anys vivim, habitem o treballem en aquesta zona, on fins i tot alguns de nosaltres vam néixer, és possible que de vegades, en parlar-ne ens apassionem.

Si es vol ser honest, es fa difícil ser objectiu en tractar un tema que, d'una manera o d'una altra, t'afecta.

D'entrada acceptem, doncs, que per nosaltres, parlar del barri vell de Reus és un tema apassionant i serà molt difícil que puguem tractar-lo objectivament.

A pesar d'aquestes dificultats, o potser gràcies a aquestes circumstàncies, qui ho sap, intentarem exposar la nostra visió d'una zona que va ser antigament la ciutat total, quan aquest poble aconseguí el seu més gran renom.

No volem viure de nostàlgies, però ens remuntarem, a la nostra infància o joventut, quan el tomb de ravals tenia, afegint-hi ben pocs carrers més, el pes fonamental de la vida comercial i social de la vila.

Estudiosos i historiadors hi podran aportar millors dades que nosaltres, però creiem que hi ha uns fets que han marcat l'evolució de la nostra ciutat, com tants altres durant les últimes dècades.

Bàsicament, quant als habitatges i locals comercials, la llei de la dictadura espanyola del franquisme dita *de los arrendamientos urbanos*, amb la seva demagògica solució social de congelar els lloguers, el que realment aconseguí fou la congelació de les edificacions, sense evitar, és clar, el deteriorament que anava produint el temps.

Així, la manca quasi total de restauracions i inversions, per falta de rendibilitat als edificis del barri vell, durant dècades, produí l'envelliment i posterior degradació fins a l'abandonament dels edificis, que ha acabat en la situació actual, amb molts edificis

en estat ruïnós o d'altres en precàries condicions de continuïtat.

Unit al procés de degradació de les cases, hi ha hagut el mateix fenomen de degradació social, amb la marxa dels habitants de moltes cases i altres per mort natural a causa dels anys. Per la falta de condicions d'habitabilitat no es produïa la renovació generacional natural, ja que els fills en casar-se buscaven altres indrets on poguessin trobar millors habitatges i veïns menys conflictius.

Al llarg dels últims anys hem pogut veure fins i tot moltes cases abandonades que eren ocupades per autèn-

quotidià, uns grups de nens bruts i malparlats que es fiquen vestits en un estany públic fet nou, mullen a tort i a dret, destrossen papereres noves, rebenten bosses de brossa, trenquen o arrenquen plantes i arbres plantats de nou, o bé adolescents i/o adults que s'aturen en un racó i davant les mirades de qualsevol vianant es posen la quotidiana injecció de droga.

Quasi és innecessari esmentar, de tan coneguda que és, la gran quantitat de robatoris i atraments soferts, podem dir, per tothom, i per molts 10, 20 i 30 vegades; per això ens veiem totalment impotents davant tants fets delictius.

No hem d'oblidar que el nucli antic reuneix algunes de les principals edificacions, com la prioral de Sant Pere o cal Navàs, importants centres culturals com El Centre de Lectura, o de serveis, com la Cambra de la Propietat Urbana o el propi Ajuntament que, junt amb el principal nucli comercial, que està centrat a l'entorn del tomb de

ravals, generen tot un corrent de visites de la major part dels forasters cap en aquest barri.

És, per tant, vital per al redreçament de la ciutat en general i per al barri antic en particular, que el bell mig del poble, al costat mateix del centre històric-cultural, amb tot un conjunt de serveis i comerços, no tingui aquest caire tercermundista de degradació humana, el qual no escau gens en una ciutat que, havent sabut crear riqueses, manté, malauradament, al mateix temps aquesta important bossa de pobresa i marginació.

Pensem que els serveis col·lectius de què ens hem dotat potser no han sabut donar la resposta adequada a aquest greu problema de la societat actual, ja que a la nostra infància, en

FOTO: MARC ARIAS

tiques tribus de gent, les quals, sense contractes de lloguer, ocupaven pisos deshabitats o cases ruïnoses, feien foguerades als patis o solars buits i fins i tot, a vegades, dintre dels propis edificis i molestaven els veïns o a la gent que passava; en alguns casos arribaren a fer-se els amos del carrer.

Aquesta degradació social, a més de ser conflictiva per a la convivència amb la resta del veïnat, conduí cap a tal deteriorament que desembocà en la mendicitat, amb un fort increment de la delinqüència; i allà on nosaltres vam fer curses, vam jugar a boles, vam saltar a viola o vam jugar un partit de futbol, en definitiva jugar i viure quan érem infants, podem veure-hi avui, com a espectacle

anys de misèria i privacions de la postguerra, no hi havia tanta delinqüència ni prostitució com avui.

Potser ens cal recapacitar a tots, ja que si volem una societat millor, tots nosaltres que en formem part, vosaltres també, hi hem d'aportar el nostre gra d'arena per aconseguir-ho, i les autoritats, que són els nostres legítims representants, tenen el deure de buscar i trobar sortides, que n'hi ha, per trencar el cercle viciós en què uns infants que van pels carrers lliurement, fent maleses, aprenen i es formen per ser demà uns delinqüents.

Cal obligar els pares d'aquests reusencs desgraciats que els escolaritzin.

Cal donar resposta a les seves necessitats més elementals.

Cal, però, també, castigar els infractors d'una llei de convivència i respecte, sense la qual tornàrem a la selva del campí qui pugui.

En prendre consciència les autoritats del greu problema existent, es planeja el Pla especial de reforma interior -PERI- que quan se'ns presentà fou la llum de l'esperança que potser a la fi havia arribat l'acabament de la degradació i alhora començava el redreçament d'aquesta part de la vila, de la qual havia estat el nucli fonamental i quasi havia arribat a ser allò que en diuen *on la ciutat perd el seu nom*.

La primera fase del PERI, a part de les molèsties ocasionades per les obres, o de fets puntuals que sempre podrien millorar-se, ha estat rebut amb satisfacció, tant pel veïnat i comerciants com pels forasters, que ens felicitaven com si fòssim nosaltres els executors de les obres, ja que a més a més de millorar el pas i el passeig dels viants, la neteja de moltes cases ruïnoses i dels seus habitants ha creat una millora en la convivència de la zona.

Sabem que la inversió econòmica realitzada per les institucions i propietaris afectats ha estat considerable, però ens consta que per fer-la totalment rendible cal continuar l'acció de sanejament iniciada.

Aquesta continuació no pot ser llarga, per evitar que es degradi novament la important obra feta, com ja està començant a passar.

Tan sols així s'aconseguirà el ressorgiment d'iniciatives privades en habitatges i locals comercials, les quals tímidament ja han començat,

que complementin les obres de l'Administració pública en places i carrers, en habitatges i àrees de serveis socials i en els dos aparcaments que hi són previstos.

Cal no oblidar la importància d'aquests últims, ja que a la problemàtica existent ara de manca de llocs d'aparcament de llarga durada, complementaris a la instauració dels parquímetres per a l'estacionament curt, establert durant els darrers mesos al tomb de ravals, s'hi ha d'afegir la necessitat futura que es crearà com a conseqüència del repoblament d'habitatges i locals comercials.

Si a més a més hi afegim la previsió normal d'increment del parc de vehicles per habitant que s'està produint, anualment de prop d'un 20 per cent, ens fa pensar que és possible que siguin insuficients els llocs previstos; i això vol dir que se'ns fa totalment imprescindible que es realitzin sense gaires retards.

Sobre aquesta qüestió, l'Ajunta-

tos d'una persona poden estar per damunt dels de la comunitat, segons ja preveu la Llei de règim local. Això no impedeix, però, que calgui estudiar i resoldre cas per cas, i donar solucions alternatives a les situacions humanes problemàtiques que se'n derivin.

No coneixem cap previsió de realització de les obres pendents, la qual cosa pot significar a la pràctica l'eternització d'aquestes, tant més que tenim la impressió que les autoritats hi han perdut interès, ja que potser dediquen els seus esforços a temes de més alta volada.

Les obres d'acabament total del PERI s'haurien d'accelerar, i preveure de realitzar el 1990 la reforma de la plaça del Mercadal, obra cabdal per unir els diferents carrers i places reformats fins ara; per al 1991, l'aparcament del raval del Pallol; el 1992, tot el tomb de ravals, i el 1993, la resta de les obres previstes al PERI.

Hauria d'existir una coordinació del pla d'acció d'obres entre les administracions -Institut Català del Sol, Direcció General d'Urbanisme i Ajuntament de Reus- per a l'execució ràpida i eficaç de les noves obres, amb el compromís públic de les dates d'acabament.

Seria bo, però, que mentrestant es fes la neteja dels solars buits perquè n'hi ha que estan plens de brossa i d'objectes perillosos per a la salut pública, principalment

per a la dels infants, que són els habituals *visitants* d'aquells indrets. Aquells solars on no s'han de fer obres a curt termini s'han de tancar al públic o bé cal fer-hi una neteja total, amb aplanament del terra, per poder-hi passar, jugar o estacionar-hi sense cap perill públic i vigilant-ne la conservació.

Creiem que negligir aquests importants temes, en aquest desgraciat barri, a par del greu perjudici per als seus habitants, pot significar la pèrdua de la rehabilitació començada i dels importants esforços realitzats, i provocar, per la situació del barri al centre de la vila, un important dany a la resta de la ciutat, pel fet de perdre una millora d'imatge que ens és imprescindible per al futur de la nostra estimada ciutat de Reus.

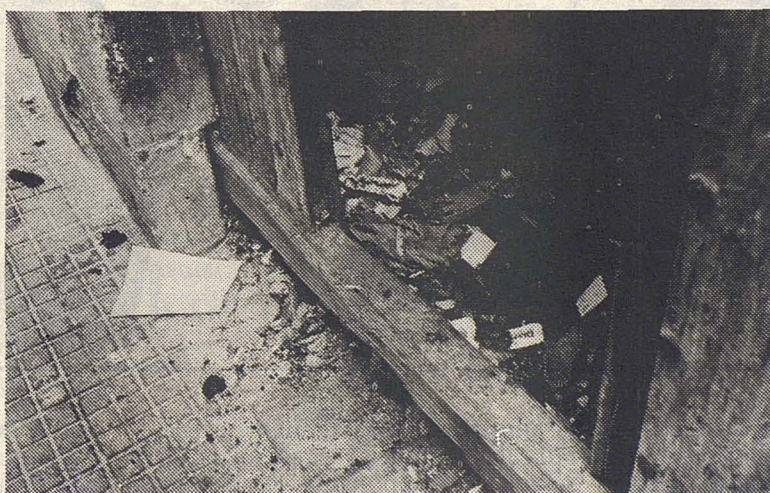

FOTO: MARC ARIAS

Per tant, cal continuar immediatament les obres del PERI i sortir de l'actual paralització i adormiment dels projectes municipals.

Igual que el barri vell incideix sobre la resta de la ciutat, i aquesta sobre el seu entorn natural, també passa el mateix en sentit contrari. Per això, en parlar del nucli central, també volem comentar la seva perifèria i el seu entorn, encara que només sigui de passada.

El fort creixement de la zona durant les últimes dècades i la falta de previsions de serveis per part de les autoritats franquistes, ens ha portat a un cul-de-sac que cal superar ara amb il·lusió i imaginació, fent previsions dels serveis necessaris per al futur i millorable que tenim en aquesta àrea, però sense descurar les obres puntuals que ens cal fer ara mateix.

Ens és imprescindible recuperar l'esperit del Reus actiu dels nostres avis. Cal involucrar tots els sectors de la ciutat en un projecte de futur prou engrescador; per això fem la nostra proposta com a eina de treball a desenvolupar, fent debats monogràfics per temes o un de conjunt, amb diferents ponències.

Agricultura: Cal investigar i donar alternatives a la greu situació d'alguns sectors de les nostres comarques.

Indústria: És convenient recuperar la iniciativa en aquest important sector econòmic i passar a una oferta atractiva de sòl industrial i serveis interessants.

Serveis: Reivindiquem el cap de Vegueria per a Reus, per potenciar tots els serveis, culturals, educatius, sanitaris, administratius, esportius, etc., de tota la zona.

Sòl: Inversió en terrenys rústics, per poder construir zones verdes importants a l'entorn de la ciutat; per exemple, als voltants del camp de futbol del Reus Deportiu, del santuari de Misericòrdia, de la carretera de Salou (Mas Iglésies), del C.N. Reus Ploms i C.F. Reddis, del cementiri, i de la carretera de Castellvell, i també per a altres serveis.

Turisme: Fer un catàleg de monuments o edificis remarcables per fomentar la visita de la ciutat, on es

faci ressaltar el seu caire cultural, comercial i de serveis.

Aparcaments: Sent com és el comerç un atractiu important de la ciutat, i també els altres serveis, és imprescindible disposar d'un servei d'aparcaments repartits, el qual, en principi, podria ser el següent: un al Mercat-Hospital, un altre a la zona sud, entre les carreteres de Salou i Tarragona, per on ens entren la major part dels vehicles, i un tercer a la plaça de la Llibertat, i realitzats per aquest ordre, a més a més dels ja citats al barri antic.

FOTO: MARC ARIAS

Senyalització: Cal augmentar-la, indicant els edificis més singulars, els serveis més importants, les il·les de vianants, etc.

Comunicacions: Tots sabem que són essencials per a l'expansió d'una zona i Reus sempre ha estat cruïlla de camins. Cal doncs, reivindicar la millora a les autoritats pertinents de les reformes del camp d'aviació, de l'accés al port de Tarragona i dels serveis de tren, demanar el pas del TGV, o si tinguéssim autoritats amb prou espenta, replantejar-nos el ver-tebrat.

Però, sobretot, ens cal millorar les carreteres. L'eix Vandellòs, Pratdip, Mont-roig, fins a Reus, amb una xarxa nova més ampla i millorant els tombos; continuar les obres de millora de Reus fins a Falset-Móra-Ascó; acabar les obres de les de Montblanc i Valls, i començar les obres ja previstes d'Almóster fins a Reus.

Pel que fa a noves realitzacions, cal una via directa de Reus fins a Vilafortuny, que podria enllaçar a

mitja carretera de Cambrils, a més de la continuació d'aquesta, des de la N-340 fins al mar.

El que cau de madur és que situat el nou parc d'atraccions de la Busch a Salou, ens cal una via directa fins allí mateix, per cert ben fàcil de fer, ja que tenim l'autovia de Bellisens, actualment sense trànsit, que ens porta fins a 1 km; fent-ne una prolongació de 2 a 3 km fins al mar podria haver-hi un accés directe fins a la platja de la Pineda i al parc d'atraccions, la qual cosa facilitaria la descogestió de les autovies de Salou i Tarragona, ja actualment molt transitades.

El projecte actual de millora, que fa acabar Bellisens a la carretera de Barcelona a València, circular per aquesta durant 1 km i sortir a Vila-seca, per agafar la carretera cap a la Pineda, creiem que és una solució lamentable, a pesar de la millora d'amplada prevista, ja que caldrà agafar 3 carreteres per recórrer 9 km. De fet, l'experiència actual ja demostra que aquesta solució existeix i ningú no la fa servir.

A més, cal tenir present que no tan sols hi circularia la gent de Reus, sinó que seria la via natural de comunicació

cap a l'interior de Catalunya.

Pensem que es podria produir un greu col·lapse o embús en afegir a la forta circulació de la carretera nacional Barcelona-València tot el trànsit del parc d'atraccions cap a Reus, Lleida, Saragossa i tot l'interior de Catalunya.

Es molt important que obres d'aquesta envergadura passin pel damunt dels interessos d'un partit polític, dels compromisos d'unes persones, o d'un poble, ja que difícilment podrem servir el nostre país si no tenim una visió àmplia i generosa del bé comú.

Comissió Mixta de Comerciants del Barri Antic i Unió de Botiguers de Reus

JOSEP ABELLÓ I BARBAT

JOAN ADELL I NOLLA

JOSEP IGLÉSIES I VILALTA

FERMI JUNCOSA I SANS

ANTONI PAZ I ARIAS

ERASME ROSSELLÓ I MASDEU